

C برخه: د چرگ پالنې تنظيمول

دوهم لوست: د چرگ پالنې د سامانونو تنظيم، او غذا يا خوراکه

د زده کونکو د زده کړې موخې يا هدفونه: زده کونکي به ددې لوست په پايله کې د لاندې موخو يا هدفونو سره اشنا شي، ددې لوست تشریحات به د لاندې موخو يا هدفونو د لاسته راوړنې سبب شي:

۱. د چرگانو لپاره د غذا يا خوراکی جیره
۲. د فیل مرغانو لپاره د جیرو تنظیمول
۳. د مرغاوې او قازونو لپاره د جیرو تنظیمول
۴. هغه سامانونه چې د چرگ پالنې د تنظیم په خاطر ورڅخه استفاده صورت نیسي.

د لوست د تدریس لپاره وړاندیز شوي وخت: ۲ ساعته

وړاندیز شوي منابع يا زیرمي: لاندې منابع يا زیرمي کیدلی شي چې په دې لوست کې گټورې واقع شي. د درسي پلان د غوره مخکې وړلو لپاره نوموړي پلان په پاورپواینټ کې هم تهیه شوي دي. انټرنیټ د باغونو د حشراتو د کنټرول په برخه کې کافي معلومات لري. په دې برخه کې لاندې ځنې منابع ذکر شوي دي:

- A PowerPoint has also been developed for use with this lesson plan

د سامانونو، وسایلو، لوازمو او اساسنتیاوو فهرست یا لیک لړ

- تحریري یا د لیکنې صفحه
- د پاورپواینټ سلايدونه
- روښانه سلايدونه
- د الوتونکو د غذاگانو مختلفي برخي

اصطلاح گاني: لاندې اصطلاح گاني به په دې لوست کې وړاندې شي (نوموړي اصطلاح گاني د پاورپواینټ په ۲ شمیره سلايد کې په ایټالیک ډول سره بنودل شوي دي)

- Grit وري تیگي
- Palatability دلچسپي

په زړه پوري تگلاره: له یوې په زړه پورې تگلارې څخه گټه پورته تکرر ترڅو چې زده کونکي د لوست د زده کړې لپاره آماده کړي. بنوونکي اکثره د خپلو

ځانگړو ټولگيو لپاره د زده کونکو د شرايطو سره سم تگلاري تهيه او برابروي يا ترتيبوي. لاندې تگلاره کيدلی شي چې د يوې ممکنه تگلاري په ډول سره ورڅخه يادونه وکړل شي: د مرغاوې Duck ، چرگ Chicken ، او قاز و Goose لغاتونه په تخته باندې نوشته کړئ. له زده کونکو پوښتنه وکړئ چې ايا ټول خلک ورته غذاگاني خوري. هغوي بنيادي ځواب ورکړي چې هو! اوس له زده کونکو نه پوښتنه وکړئ چې دا ټول الوتونکي عين شې غذاگاني خوري؟ له هغوي نه غوښتنه وکړئ هغه شيان چې دا چرگان ورڅخه استفاده کوي لست کړي او له دي نه وروسته چې هغوي ځواب و وايي چې دا ټول الوتونکي ورته غذا خورلی شي يا يې نه شي خورلي. له هغوي نه پوښتنه وکړئ چې روښانه کړي چې دوي ولي په عقیده دي. دا بحث د لوست د لومړۍ موخې يا هدف په لوري سوق کړئ.

د محتوياتو يا منځ پانگو لنډيز او درسي ستراتيژي گاني

لومړۍ موخه يا هدف : د چرگانو لپاره د غذا يا خوراکي جيره
(د پاورپواينټ ۳ شميره سلايد)

۱ . د چرگانو د مناسبې تغذي لپاره غذايي مواد يا غذايي عناصر برابر کړئ چې د هغوي دنورمال نمو او ژوندانه لپاره ضروري او اړين وي.
A . د چرگانو په غذايي جيره کي شپږ نوعه موادو ته اړتيا ليدل کيږي، پروټين، شحميات، شکرې، معدني يا منرالي مواد، ویتامينونه او اوبه.
B . د چرگانو په جيره انرژي اکثره د دانه بابو او شحمو پواسطه برابريږي.
۱ . چرگان ددي توان نه لري چې زياته فائبر لرونکی خوراکه يا غذا په مصرف ورسوي.

۲ . د چرگانو جيري بايد تقريباً له ۵۰-۸۰ فيصدو پوري دانه باب تشکيل کړي.

C . هرکله چې د هغوي په جيره کي دانه باب استعمالیږي بايد ميده شوي وي .

۱ . جوار بايد په دليدلی شکل سره ميده شوي وي.

۲ . جودر ، (وربشي) او **Millet** ( ) په نازکه توگه ميده شوي وي.

۳ . غنم بايد د ژرندي (roller) پواسطه پروسس شوي وي .

(د پاورپواينټ ۴ شميره سلايد)

D . په غذا يا خوراکه کي بايد چې شحم له ۱۰ فيصدو نه زيات نه وي.

۱ . شحم په زياتي اندازې سره د هضم قابليت، زياته مزه، د جيري خاوره او گرد کموي او د غذا ترکيب اصلاح کوي.

۲ . هغه جيره چې د شحم لرونکي وي په گرمه هوا کي په تيزۍ سره ورستيري پرته له دي چې په کيمياوي توگه اصلاح شوي وي.

(د پاورپواينټ ۵ شميره سلايد)

E . پروټينونه هغه ضروري امينو اسيدونه چې د چرگانو لپاره په خوراکه کي اړين دي تهيه او برابروي.

۱ . ډير عام امينو اسيدونه کومو ته اړتيا ليدل کيږي عبارت دي له ارجنين، لایسین، ميثيونين، او تريپتوپان څخه.

۲ . د پروتین عمده زیرمی د الوتونکو په جیره کې له سایوبین، غوښې، د غوښې پاتې شونو او کب له پوږو نه په لاس راځي.
(د پاورپوینټ ۶ شمیره سلايد)

F . اوبه یو ډیر مهم عنصر دی چې د الوتونکو د بدن له لویه برخه تشکیلوي.
۱ . د چرګ عمر د اوبو مصرف تعیینوي.

A . د برایلر یا غوښینو ۱۰۰۰ قطعي چرګانو مصرف په یوه ورځ کې په حدود د ۲۰ لیټرو د یوې اونی په عمر کې وي او ۳۸۰ لیټره په اتمه اونی عمر کې اړینې دي.

B . هګۍ ورکونې نوعې چې هګۍ ورکولو ته نژدې وي ۱۰۰۰ قطعي په یوه میاشتني عمر کې ۲۰ لیټرو اوبو او ۲۰ میاشتني عمر کې ۱۷۰ لیټره اوبو ته اړتیا لري.

C . په نسلي او هګۍ ورکونکو ۱۰۰۰ قطعي چرګانو کې په یوه ورځ کې ۱۸۹ لیټره اوبه په مصرف رسوي
۲ . د تودوخي د درجې لوړوالی هم د اوبو مصرف زیاتوي.
A . چرګان په گرمو ورځو کې نسبت یخو ورځو ته درې چنده زیاتي اوبه په مصرف رسوي.
(د پاورپوینټ ۷ شمیره سلايد)

G . اکثره غذايي جیره د منرالونو یا معدني موادو پواسطه عوض کېږي .
۱ . د چرګانو په برخه کې منرالي موادو ته اړتیا شامله ده په کلسیم، فاسفورس، منګنیز، ایوډین، سوډیم، کلورین او زنک څخه.
۲ . داسې سپارښتنه کېږي چې هګۍ ورکونکي چرګانو په خپله جیره کې باید ۳، ۴ فیصده کلسیم ولري .

A . د هګۍ ورکونکو چرګانو په برخه کې کلسیم ډیر مهم رول لري، دا ځکه چې د هغې شتوالی د هګۍ د پوستکي د جوړښت لپاره ضروري دی .
(د پاورپوینټ ۸ شمیره سلايد)

H . نور ترکیبات لکه وړي تیګي په غذا کې علاوه کېږي ترڅو له سنگدان سره په میده کولو کې مرسته وکړي له دې کبله چې چرګان غاښونه نه لري.
۱ . وړي په وړو اندازو، منځنیو، او لویو اندازو سره تهیه کېدلی شي.
۲ . د هغې کوچنی اندازه چورګورو ته او غټي اندازه یې هګۍ ورکونکو چرګانو ته ورکول کېږي.

B . وړي تیګي ځوانو چورګورو ته په اونی کې دوه ځلی په غذا باندې په شیندلی شکل سره ورکول کېږي.
(د پاورپوینټ ۹ شمیره سلايد)

د پاورپوینټ دا شمیره سلايد د وړو تیګو یوه نمونه یا بیلګه له کومو څخه چې د چرګانو په خوراکه کې استفاده کېږي ښايي. په دې وړو تیګو کې د جغل او دریایي صدف وړي ټوتي شاملې دي. هغه چرګان چې په ازادانه توګه پالل کېږي د غذايي

د پيداكولو په وخت كې په ځمكه كې په زياتې اندازې سره وړې تيگي خوري په دې اساس د هغوي په غذا كې د هغې علاوه كول ضروري نه گڼل كيري. د چرگانو جيره په لاس راوړئ چې په عامه توگه د چورگورو په تغذيه كې استعماليري. د هغې مختلفې برخې په خام شكل سره برابري كړئ ترڅو زده كونكي د غذا هره برخه له مخلوط كولو څخه دمخه وگوري له زده كونكو نه پوښتنه وكړئ چې دا وټاكي چې كوم غذايي عناصر د دې مركباتو پواسطه تهيه كيري .

دوهمه موخه يا هدف : د فيل مرغانو لپاره د جیرو تنظیمول

(د پاورپوائنټ ۱۰ شمیره سلايد)

۱۱ . د چرگانو غذايي جيره د هغې له گلي او د هغې په نوعي او عمر سره اړيکه لري .

A . د فيل مرغانو تغذيه كول

۱ . Poults (ځوان فيل مرغان) له هگي نه د راتو وروسته بايد په پيري تيزي هغوي ته اوبه او خوراکه ورکول شي .

A . که چيري له ۳۶ ساعتونو څخه په زياتي اندازې سره اوبه او خوراکه معطل کړل شي په دې صورت كې ځوان چورگوري د غذا خوړلو په برخه كې له ستونزو سره مخامخ كيدلی شي.

(د پاورپوائنټ ۱۱ شمیره سلايد)

B . د ځوانو چورگورو لپاره ستارټر Starter جيره (د چورگورو لپاره لومړنی جيره) چې د ۲۸ فيصدو پروټين لرونکی وي د يوي اونۍ لپاره تر استفادې لاندې نيول كيري .

C . د ۴ نه تر ۶ اونۍ عمر پوري ستارټر Starter جيره(د چورگورو لومړنی جيره) دې ورکول شي چې د ۲۶ فيصدو پروټين او لوړې سطحې انرژي لرونكي وي .

D . د ۱۰۰۰ قطعو چورگورو لپاره په هره ورځ كې د اوبو مصرف د عمر په يوه اونۍ كې ۳۸ ليتره او د ۸ اونۍ په عمر كې ۳۶۰ ليتره دي.

(د پاورپوائنټ ۱۲ شمیره سلايد)

هغه فيل مرغان چې د نمو په حال كې دي د لسمې اونۍ په عمر كې كروندې ته وړل كې.

A . كرونده بايد چې هم علوفه او هم دانه باب ولري.

B . هغه فيل مرغان چې د نمو په حال كې دي بايد د جنس په اساس سره جلا كړل شي دا ځكه چې د هغې نر په زياتي اندازې سره پروټين ته اړتيا لري.

C . که چيري فيل مرغانو ته كامله مخلوط شوي غذا ورکول شي په دې صورت كې ښه وزن اخلي.

(د پاورپوائنټ ۱۳ شمیره سلايد)

۱. نر فيل مرغ د ۸-۱۲ اونى په عمر کي او بنځينه فيل مرغ د ۸-۱۱ اونى په عمر کي بايد ورته هغه جيره ورکول شي چي د ۲۲ فيصدو پروتين لرونکي وي
۱۱. د نر فيل مرغ لپاره د ۱۲-۱۶ اونيو په عمر کي او بنځينه فيل مرغ لپاره د ۱۱-۱۴ اونى په عمر کي ورکونکى جيره بايد د ۱۹ فيصدو پروتين لرونکي وي.
۱۱۱. د نر فيل مرغ لپاره د ۱۶-۲۰ اونى په عمر کي او د بنځينه فيل مرغ لپاره د ۱۴-۱۷ اونى په عمر کي بايد ورکونکى جيره د ۱۶،۵ فيصده پروتين لرونکي وي
(د پاورپواينټ ۱۴ شميره سلايد)

iv. ۱۱۱۱. د نر فيل مرغ لپاره چي د ۲۰-۲۴ اونى عمر ولري او بنځينه فيل مرغ چي د ۱۷-۲۰ اونى په عمر کي ورکونکي جيره بايد د ۱۴ فيصدو پروتين لرونکي وي.
v. نر فيل مرغ په مجموع کي د ۲۴ اونى په عمر کي او بنځينه فيل مرغ په ۲۰ اونى عمر کي حاصل ته رسيزي.

(د پاورپواينټ ۱۵ شميره سلايد)

D. د ۱۰۰۰ قطعو فيل مرغانو د هري ورځي د اوبو مصرف ۴۳۵ ليتره اوبه د ۹ اونى په عمر او ۷۵۷ ليتره د ۲۰ اونى په عمر کي اړيني بلل کيږي.
(د پاورپواينټ ۱۶ شميره سلايد)

۳. د نسل اخستني فيل مرغ بايد د ۱۶ اونى په عمر کي د نسلي گلي لپاره انتخاب کړل شي

A. بنځينه نسلي فيل مرغ د ۱۶-۳۰ اونيو په عمر او نر فيل د ۱۶-۲۶ اونيو په عمر کي ۱۲ فيصده غذايي رژيم اخلي.

B. له دي نه وروسته ۱۴ فيصده ورکول کيږي.

C. د نرانو فيل مرغانو لپاره د ۲۶ اونى په عمر کي د نسل اخستني جيره ورکول کيږي چي دا د هغي وزن کنترولوي په داسي حال مي بنځينه جنس هرڅومره چي خوړلى يي شي ورکول کيږي.

له زده کونکو سره د نارينه او بنځينه فيل مرغانو په منځ کي د شتون لرونکو توپيرونو په برخه کي بحث وکړئ. له هغوي نه غوښتنه وکړئ چي ولي بايد جيره هر کله چي فيل مرغان نمو کوي عيار شي؟ او همدارنگه ولي دنارينه او بنځينه فيل مرغانو په جيره کي توپيرونه شتون لري؟

دريمه موخه يا هدف: د مرغاوى او قازونو لپاره د جيو تنظيمول
(د پاورپواينټ ۱۷ شميره سلايد)

iii. مرغاوى او قاز په ورته توگه غذا ته اړتيا او ضرورت لري.

A. د دوه لومړنيو اونيو لپاره چې ستا تر جيره کومه چې د ۲۲ فيصدو پروتين لرونکي وي پيل کيږي او ټول شرايط ورته مساعد کيږي ترڅو هغوي يې وخورلی شي.

(د پاورپواينټ ۱۸ شميره سلايد)

۱. قازونو ته دي اجازه ورکول شي چې وروسته له دي چې هغوي دوه اونيو عمر ته ورسيري د ورځي په جريان کې په څر ځای کې وگرځول شي.

A. د قازونو لپاره د هغوي په غذا يا خوراکه کې وړي تيگي کومي چې د حل کيدو قابليت ونه لري علاوه کيږي .

B. هرکله چې د قازونو عمر اوس هم څو ورځي وي نو د علوفي په خوړلو پيل کوي او هرکله چې د هغوي عمر پنځه يا شپږو کالو ته ورسيري خپل ټول ضروريات له څرځای څخه پوره کولی شي.

۱. هر کله چې دا کار سرته رسيري نو د نمو ورکونکي جيري سپارښتنه او توصيه کيږي.

C. که چيري څر ځای د ښه کيفيت لرونکي نه وي په دي صورت کې بايد چې په تغذيه کې دانه باب علاوه کړل شي.

(د پاورپواينټ ۱۹ شميره سلايد)

۲. هر کله چې قازونو ته د څر ځای اجازه ورکول شي د هغوي لپاره دانه باب د دوه نه دريو څخه تر ۱۸ اونۍ عمر پوري ترڅو چې حاصل ورکول ته ورسيري، ورکول کيږي.

(د پاورپواينټ ۲۰ شميره سلايد)

B. مرغاوی کولی شي چې په کمل احاطه شوی ځای او يا هم په نمو کونکو مرغانچو کې وپالل شي.

۱. د مرغاوی لپاره د لامبو او لوبو کولو لپاره اوبه برابري کړی شي ترڅو په هغې کې تمرين وکړي.

۲. د ستا تر غذايي رژيم کوم چې د ۲۲ فيصدو پروتين لرونکي وي د دوه اونيو لپاره ورکول کيږي.

۳. د ستا تر غذايي رژيم نه وروسته هغوي ته هغه غذايي رژيم پيل کيږي چې ۱۸ فيصده پروتين ولري چې د اخري غذايي رژيم په نامه ياديري چې ۱۶ فيصده پروتين په هغې کې شامل وي، تغذيه کيږي.

(د پاورپواينټ ۲۱ شميره سلايد)

۴. مرغاوی اکثره د ۷-۸ اونيو په عمر کې مارکيټ ته آماده کيږي .

۵. مرغاوی کولی شي چې له شنو غذاگانو څخه استفاده وکړي ليکن نه د قازونو په اندازې سره .

۶. د مرغاوی لپاره څرځای يا ورشو ضروري نه ده .

(د پاورپواينټ ۲۲ شميره سلايد)

C. د دواړو مرغاوی او قازونو لپاره باید چې تازه اوبه تهیه کړی شي او هغوي هر وخت باید هغي ته لاسرسی ولري.

۱. مرغاوی او قاز زیاتي اوبه په مصرف رسوي.

۲. د اوبو خای د هغي لپاره داسې ډیزاین کيږي چې مرغاوی او قاز په هغي کي لامبو ونه شی کړی. له زده کونکو نه غوښتنه وکړی چې د قاز او مرغاوی د تغذي په تنظیم کي د اختلافاتو او ورتوالو یو لست واخلي. د هغوي خوابونه په یوه چارټ یا جدول کي په تخته باندې ولیکئ.

څلورمه موخه یا هدف: هغه سامانونه چې د چرگ پالنې د تنظیم په خاطر ورڅخه استفاده صورت نیسي

(د پاورپواینټ ۲۳ شمیره سلايد)

iv. هغه سامانونه چې په الوتونکو کي د غذا، اوبو او ارام

محیط د برابرولو لپاره ورنه استفاده کيږي ډیر

ضروري دي او د الوتونکو تولیدات زیاتوي

(د پاورپواینټ ۲۴ شمیره سلايد)

A. پاکي اوبه باید چې د تل لپاره برابري شوي وي.

۱. د یوي وړي گلي لپاره غوره دي چې اتومات د اوبو لوبني په یخه ساحه د پنجرې کي کښیول کيږي.

A. اتومات د اوبو لوبني د غټي گلي لپاره بڼه کار کوي او د وخت له ضایع کیدلو نه په کوم کي چې چرگانو ته اوبه ورکول کيږي، مخنیوی صورت نیسي.

۲. که چیري غیري اتومات د اوبو لوبنو نه استفاده صورت نیسي په دي صورت کي د اوبو د لوبنو شمیر د بیا ځل لپاره ډکيږي چې دا کار باید په نظر کي ونیول شي.

۳. د اوبو د لوبنو نوعیت همدارنگه د چرگانو د نوعي او تغذي پوري اړه لري.

A. مرغاوی او قازونه دي ته میلان لري چې د اوبو په لوبنو کي لامبو وکړي په دي لحاظ د هغوي لپاره داسې د اوبو لوبني تهیه کيږي چې د هغوي د لامبو نه مخنیوی وکړي.

(د پاورپواینټ ۲۵ شمیره سلايد)

د پاورپواینټ دا شمیره سلايد د چرگانو لپاره د معمولي اوبو لوبني بڼايي، هغه سرپوښونکی چې پورته چپ لوری ته خای لري هغه لري کيږي او د هغي په داخل کي اوبه اچول کيږي چې په دي صورت کي د اوبو کاسه هم ډکيږي او مصرف په وخت اوبه د چرگانو پواسطه په کراره توگه د اوبو کاسي ته جریان پیدا کوي. دا سلايد همدارنگه د یوي اتوماتیک اوبو لوبني بڼايي. دا سیستم د دايمي تهیه کونکو اوبو سره په تماس کي ځوړند وي هر کله چې چرگ اوبه له دي سیستم نه خوري نو د اوبو پایپ د اوبو اندازه دوامداره ساتي او په دي ترتیب دا حالت دوام کوي.

(د پاورپواینټ ۲۶ شمیره سلايد)

B. د الوتونکو د ټولو نوعو لپاره مرغانچي عموميت لري.
۱. مرغانچي بايد چي په اساني سره پاکي او ضد عفوني کړل شي.
۲. ټولي مرغانچي بايد په کافي انازي سره د هوا جريان تهيه کړي ترڅو له اضافي لمدوالي نه مخنيوی رامنځته شي.
۳. د وړو چورگورو لپاره يو گروپ يا هم د گرمولو نوري الي ضروري دي ترڅو چي د هغوي لپاره تودوخه برابره کړي او هغوي له يخنی نه وساتي.
(د پاورپواينټ ۲۷ شميره سلايد)

C. د کاروبار د پراخوالي د اندازي له نظره د چرگ پالنې د اوبو او خوراکي اتوماتيک لوبني بايد شتون ولري.
۱. دا بايد په منظمه توگه پاک وساتل شي.
۲. د وړو گلو لپاره بايد د انتقال وړ د اوبو او خوراکي لوبني استعمال کړل شي.
(د پاورپواينټ ۲۹ شميره سلايد)

د پاورپواينټ دا شميره سلايد د ازادې ساحې د مرغانچو دري تصويرونه په گوته کوي. په هغې کي زيات ډيزاينونه شتون لري له زده کونکو نه پوښتنه وکړئ ترڅو هغه فکتورونه او عوامل چي په مرغانچي باندې اثر لري وټاکي.
(د پاورپواينټ ۲۹ شميره سلايد)

د پاورپواينټ دا شميره سلايد د الوتونکو څخه د گټې اخستني دوه تصويرونه په گوته کوي. د سلايد پورته چپ لوري کي يوه تصوير د مرغانچي بيرون ښکاره کوي. د هغې دوه اړخونه خلاص دي ترڅو د هوا جريان ته اجازه ورکړي. لاندني ښی لوری ته تصوير د مرغانچي داخل ښکاره کوي چي په هغې کي په ازادانه توگه چرگان د کوتي په سطحه گرځي. د مرغانچي په ښی لوری کي چرگان د تغذي په حال کي دي د اوبو لوبني د خوراکو د لوبنو په مقابل کي ځای لري. داسي معلوميري چي دا چرگان د غوبني په منظور پالل کيږي .
(د پاورپواينټ ۳۰ شميره سلايد)

د پاورپواينټ دا شميره سلايد په افغانستان کي چرگانو لپاره ښودل شوي. د اوبو اتومات لوبني وگورئ چي له چت نه خورند دي.
(د پاورپواينټ ۳۱ شميره سلايد)

د پاورپواينټ دا شميره سلايد د الوتونکو څخه غټه گټه اخستنه ښکاره کوي ليکن چرگان ځای بند دي. وگورئ د نوموړي مرغانچي دواړه خواوي خلاصي دي ليکن پورته يي هوا کشونه شتون لري. چرگان د پنجرې په داخل کي پالل کيږي خوراکه اخور ډوله د خوراکو لوبنو ته د کمربند لرونکي آلي پواسطه انتقاليري. دا چرگان د هگيو د توليد په موخه ساتل کيږي. چپ ښکته لوری ته هگي مشاهده کيږي. هغه چرگان چي د هگيو په منظور ساتل کيږي په مجموع کي په پنجره کي ځای بند ساتل کيږي.
(د پاورپواينټ ۳۲ شميره سلايد)

د پاورپوائنت دا شمیره سلايد په افغانستان له چرگانو څخه د گټي اخستني يوه وړوکی سیستم بنکاره کوي. هغه د داني لوبني چي پورته چپ خواته خای لري، غیر اتومات د دانو لوبني دي چي باید د لاس پواسطه په مناسبې اندازې سره لکي شي.

(د پاورپوائنت ۳۳ شمیره سلايد)

د پاورپوائنت دا شمیره سلايد هغه الوتونکي چي په ازادانه توگه تربيه کيږي بنکاره کوي. وگورئ چي څرخای د زیاتي اندازې علوفه لرونکی دی.

(د پاورپوائنت ۳۴ شمیره سلايد)

د پاورپوائنت دا شمیره سلايد له قاز څخه د گټي اخستل بنکاره کوي الوتونکي په مرغانچه کي ساتل کيږي لیکن هغوي په عين حال کي اجازه لري چي له احاطي نه د باندي په څرخای کي گشت وکړي.

(د پاورپوائنت ۳۵ شمیره سلايد)

د پاورپوائنت دا شمیره په افغانستان کي د يوي وړي گټي اخستني تصوير بنکاره کوي. وگورئ چي لاندي چپ لوري ته تصوير چي په هغې کي چرگان په انفرادي بکسونو کي د کباب په منظور تربيه کيږي. دوه پورته تصويرونه هغه چرگان بنکاره کوي چي د گرځيدلو لپاره اجازه لري او لاندي بڼی لوری ته هغه مرغاوی مشاهده کيږي چي په ازادانه توگه گرځي. له زده کونکو نه پوښتنه وکړئ ترڅو د اوسيدو د خای د تنظيم په برخه کي دمرغاویو لپاره اړين دي او د نورو چرگانو سره يي مقایسه يا پرتله کړئ او خبري پري وکړئ.

(د پاورپوائنت ۳۶ شمیره سلايد)

په دي خای کي د هگيو چرگانو څخه د گټي اخستني يوه بیلگه په تړلی سیستم سره ليدل کيږي. چرگان په پنجره کي هگی ورکوي دا هگی وروسته له پنجرې نه د پنجرې مخکي لوري ته په پنتوس کي لول خوري. په دي نوعه گټه اخستنه کي هگی د تسمه لرونکو انتقالونکو پواسطه مرکزي موقیعت ته د پروسس لپاره حرکت کوي.

(د پاورپوائنت ۳۸ شمیره سلايد)

په دي خای کي د وړي گټي اخستني لپاره د تغذي عادي میتود شتون لري. غذا يا خوراکه په ځمکه کي پاشل کيږي او چرگان هغه په مینوکه وښي چي هغه واخلې د تغذي په دي سیستم کي وړي تيگي اضافه کول ضرور نه دي له دي کبله چي چرگان وړي تيگي له غذا سره يوځای له ځمکي نه اخلي. له هغو معلوماتو څخه چي د توليد په دي ۴ نوعو سیستمونو کي ورنه بحث وشو، استفاده وکړئ. لومړی لوست ۲۸ شمیره او ۳۸ شمیره سلايدونه د بيا ځل لپاره ښايي. له زده کونکو نه غوښتنه وکړئ ايا دا سیستم محلي، نیمه محلي، تجارتي او نیمه تجارتي سیستم دی. له زده کونکو نه پوښتنه وکړئ ترڅو د هغو سامانونو په برخه کي چي د چرگانو د پالنې لپاره ضرور دي خبري وکړي هغوي دي په علیحده گروپونو کي وي او ددي نوعه موادو لست د چرگ پالنې د پیل لپاره لازم

دی پس ترتیب یې کړی. د دې فعالیت د تکمیل لپاره اضافي مواد او یا انټرنیټ د زده کونکو لپاره په اختیار کې ورکړی.

بیا کتنه | خلاصه یا لنډیز: د زده کړو موخو څخه په استفادې سره لوست خلاصه یا لنډیز کړی. له زده کونکو نه غوښتنه وکړی ترڅو چې د هرې موخې پورې تړلي منځ پانګې تشریح کړي. د هغوي له ځوابونو څخه د یوه بنسټ په توګه د هغو موخو د تعین او ټاکنې لپاره کومې چې د بیاکتنې لپاره مختلفو تګلارو ته اړتیا لري، تر استفادې لاندې ونیسئ. له هغو سوالونو څخه چې د پاورپواینټ په ۳۹ شمیره سلايد کې شتون لري هم په دې برخه کې استفاده کولی شئ.

عملي کار: له زده کونکو نه غوښتنه وکړي چې د چرګانو له یوه تولیدونکي سره ملاقات وکړي یا هم د چرګانو له تولیدونکي نه غوښتنه وکړي چې ټولګی ته راشي او ورسره مذاکره وکړي چې هغوي خپلو چرګانو ته څه تغذیه کوي. څنګه دا ټاکلی شی چې څه باید تغذیه کړل شي، کوم سامانونه استعمالیږي او ځني نور موضوعات چې د چرګ پالنې په منجمنت کې شامل دي خبرې پري وکړي.

ارزیابی: ارزیابی باید د زده کونکو په لاسته راوړنو باندې متمرکز وي کومه چې له درسي موخو څخه وي. په دې برخه کې مختلف تخنیکونه د استعمال وړ دي، د بیلګې په توګه په غوښتنیزو فعالیتونو باندې د زده کونکو اجرا کونې. په لیکلې بڼه امتحان یا ازموینه ددې درسي مواد شامله دي.

نمونه یې امتحان ته ځوابونه:

مقایسه (پرتله کول)

۱. Patability د غذا مزه اصلاح کوي.
۲. الوتونکي غاښونه نه لري په دې لحاظ د وړو تیګو علاوه کول ضروري دي ترڅو د غذا له پروسس سره د هاضمې په سیستم کې مرسته وکړي.
۳. د هغوي پاکول او ضد عفوني کول باید اسان وي. کوټه باید په کافي اندازې سره د هوا جریان ولري ترڅو د لمدوالی نه مخنیوی وشي. په مرغانو کې باید د چورګورو د ګرمولو لپاره تودوخه برابره کړی شي.
۴. کلسیم د هګیو په انکشاف کې یو مهم منرال شمارل کېږي، د کلسیم د منرال کموالی د هګی د پوستکي د نازکوالی او ضعیفوالی سبب کېږي.

صحیح | غلط

f	۵
t	۶
t	۷
f	۸
t	۹

نوم.....

امتحان يا ازموينه

c برخه دوهم لوست: د چرگ پالنې سامانونه، تغذيه او منجمنت لومړۍ برخه: لنډ ځوابونه:

- هدايت يا لارښونه : لاندې لغاتونه برابر کړئ ترڅو لاندې جملې بشپړي شي.
- ۱ . Patability څه دي او ولي د چرگانو په تغذيه کې مهم دي ؟
  - ۲ . ولي د چرگانو په تغذيه کې د وړو تيگو اضافه کول ضروري دي ؟
  - ۳ . په عامه توگه د چرگ پانې ټولې مرغانچې د څه شي لرونکي وي ؟
  - ۴ . ولي د هگۍ ورکونکو چرگانو په تغذيه کې د کلسيم شتوالی حتمي دي ؟

دوهمه برخه

- هدايت يا لارښونه : که چيرې جمله صحيح وي د هغې په مقابل کې t او که چيرې غلطه وي د هغې په مقابل کې f توری نوشته کړئ .
- ۵ ..... چرگان د دي توان لري چې زياته فايبر لرونکي غذا پروسس کړي.
  - ۶ ..... د تودوخي زياتوالی په چرگانو د اوبو د زيات مصرف سبب کيږي.
  - ۷ ..... د چرگانو په غذايي رژيم کې د انرژي غټه برخه له شحمياتو نه په لاس راځي.
  - ۸ ..... په جيره کې ضروري امينو اسيدونه د منرالونو پواسطه تهيه کيږي .
  - ۹ ..... هرکله چې د فيل مرغ چورگوري له هگۍ نه را ووځي هرڅومره چې ژر وي ورته خوراکه او اوبه ورکړي.
  - ۱۰ ..... مرغاوۍ او قاز کولی شي چې په عين اوبو کې له کومو څخه چې د څښلو لپاره استفاده کوي، لامبو وکړي